

בגרות שווה לכולם? לא באזרחות

במסגרת ה"התאמות" מעברית לערבית של ספר האזרחות לתלמידים הערביים מוצג חוק השבות כשנוי במחלוקת והושמטו עובדות היסטוריות ועכשוויות העשויות להציג את המדינה באור חיובי

אביה ריש פברואר 10, 2017

נפל בעריכה? מבדיקה שערכו מורים מקבוצת "מורים ציונים לאזרחות" עולה כי ישנם הבדלים ניכרים ומקוממים בין גרסאות ספרי האזרחות לתלמידים יהודים ולתלמידים ערבים-ישראלים.

בעוד שבמושגון בעברית מוצג חוק השבות כלגיטימי, בגרסה הערבית הוא מוצג כחוק שנוי במחלוקת ונכתב בו כי הערבים רואים בו חוק מפלה. "אם משרד החינוך איננו מעוניין להזדהות עם חוק השבות, ומעדיף להציגו כשנוי במחלוקת, מדוע להציג תמונה שונה ליהודים ולערבים?" תוהים המורים.

אולם המורים לא הופתעו לגלות את הפערים הללו. כבר פורסם בעבר על השינויים ב"מחון המושגים" שביצעה המפמ"רית יעל גוראון שעוררו את זעמם של מורים רבים הטוענים לטשטוש ערכי הזהות היהודית. כעת נראה כי העמדות הפוכות קיצוניות יותר כשהן מותאמות למגזר הערבי-ישראלי.

"משרד החינוך ביצע בשנה האחרונה 'התאמות פוליטיות' לעמדת הרשימה המשותפת"

עוד פערים שהתגלו בבדיקתם, הם השמטת נושא גיוס הערבים הנוצרים לצה"ל, העובדה כי מצבם של ערביי ישראל טוב ממספר מדינות אירופיות המגבילות את זכויותיהם, והקביעה כי רוב ערביי ישראל רוצים להישאר אזרחי ישראל. עובדות אשר מציגות את מדינת ישראל באור חיובי.

לטענת המורים, "משרד החינוך מסתיר מהם (מהתלמידים הערביים, א.ר.) את העובדה כי המצב בישראל בו ישנה אפשרות נרחבת לביטוי תרבותי ודתית במרחב הציבורי ובהיבטים המוסדיים טוב בהרבה ממה מדינות אירופה בהן קיימת הגבלה על לבישת כיסוי ראש מלא או בניית צריחי מסגדים". לדבריהם "גם תיאור אוהד זה לישראל נמחק לתלמידים הערבים."

עוד מסבירים המורים כי "גם ההצדקות ההיסטוריות המופיעות במגילת העצמאות כי העם היהודי הוגלה בכח הזרוע ותמיד שאף לשוב לארץ מוצגות לתלמיד הערבי לא כעובדה אלא כנכונות 'מנקודת המבט של יהודי/ציוני' וכי השמטת הצהרת בפלור ממחון המושגים שעוררה סערה והתבטלה – הוחזרה רק לתכנית לתלמידים היהודים.

משרד החינוך השיב בתגובה לטענות המורים כי מדובר ב"התאמה תרבותית" המתחייבת מצורך תרגום חומרי הלמידה למגזר הערבי. אולם המורים סירבו לקבל את התשובה ותוהו "האם 'התאמה תרבותית' משמעה התאמה לדעות האנטי ציוניות של הרשימה המשותפת?"